

Dagens frågor

Rösträtt för utländska medborgare

1983 års rösträttskommitté offentliggjorde sitt betänkande i mitten på februari. Enligt den socialdemokratisk-kommunistiska majoriteten skall nordiska medborgare ges rösträtt i svenska riksdagsval om de varit kyrkobokförda i Sverige tre år närmast före valåret. Det skulle betyda att ytterligare omkring 140 000 personer fick rösta. Samma majoritet föreslår därjämte att endast de svenska medborgare som varit bosatta i Sverige någon gång under de senaste tio åren före ett riksdagsval skall ha rösträtt. De som bott utomlands i mer än tio år – det rör sig om cirka 6 500 svenska medborgare – skulle därmed förlora sin rätt att delta i valen till riksdagen.

Förslagen är motbjudande och måste bestämt avvisas.

Redan i dag kan invandrare från de övriga nordiska länderna erhålla medborgarskap efter tre år i Sverige. Då får de naturligtvis också rösträtt till Sveriges riksdag. De personer som berörs av förslaget från rösträttskommitténs majoritet är alltså immigranter som av ett eller annat skäl inte önskar bli svenska medborgare. Men ändå skulle de få rösträtt och följaktligen kunna rösta i valen till två länders parlament.

En annan konsekvens skulle bli att invandrarna genom sin rösträtt kunde påverka även vår försvars- och utrikespolitik. Det skall givetvis endast svenska medborgare få göra. Det är de och inga andra som i demokratisk ordning skall besluta om nationens angelägenheter, i all synnerhet sådana som berör vårt förhållande till främmande länder.

Det är också intressant att socialdemokraterna för första gången sedan all-

männa rösträtten infördes nu vill begränsa den. De förordar att vissa svenska medborgare – av vilka många förtjänstfullt arbetat för sitt land i internationella sammanhang, ofta på utsatta poster – skall berövas sin rätt att delta i riksdagsvalen. De skulle då inte ha rösträtt någonstans.

Det rimliga är att det är medborgarskapet och inte bosättningsorten som bestämmer rösträtten. Nu vill socialdemokraterna överge den principen, tydligen av rent partiegoistiska orsaker. De utgår ifrån att merparten invandrare är socialister och att de flesta utlandssvenskarna stöder något av de borgerliga partierna.

Frågan är bara om socialdemokraterna kan driva igenom så absurda förändringar av rösträtten. Det är nämligen en grundlagsfråga, och då kan en minoritet i riksdagen kräva beslutande folkomröstning. Blir det en proposition i ärendet blir det antagligen också ett referendum. Vill regeringen verkligen ha det?

Inhumana förslag

All brottslighet skall självfallet bekämpas. Men är det självklart att brott mot samhället, enkannerligen då den ekonomiska brottsligheten, är värre än snart sagt all annan kriminalitet? Det förefaller faktiskt som om den av generaldirektör Sven Heurgren ledda kommissionen mot ekonomisk brottslighet samt en arbetsgrupp inom LO anser det.

Kommissionens socialdemokrater menar att bevisbördan skall vara omvänd vid misstanke om bulvanbrott, att revisorerna i en del företag skall kunna utnyttjas som angivare – alltså någonting motsvarande brevbarangivarna – och

att speciella domstolar för ekonomiska brott skall inrättas. Vidare vill de att statligt tillstånd skall erfordras för att någon skall få starta företag inom vissa branscher, att skolan skall lära barnen hur angeläget det är med en offentlig sektor, och att ekonomiska rådgivare som dömts för ekonomiska brott skall få näringsförbud.

Arbetsgruppen inom LO är inne på liknande tankegångar. Etableringskontroll förordas i en del branscher. En blivande företagare skall också kunna visa att han har ett fläckfritt förflutet och att han är informerad om lagar och avtal. Då skall länsstyrelserna efter samråd med blafacket utfärda näringsbevis, som sedan kan dras in om vederbörande inte håller sig inom lagens ramar. Näringsförbud skall dock inte bara kunna drabba den som begått ekonomiska brott utan också den som inte gjort det, men som grovt brutit mot gällande kollektivavtal. Enligt LO-gruppen bör man även överväga att publicera namnen på dem som försetts med näringsförbud.

Gör tankeexperimentet att alla de här förslagen skulle förverkligas! Konsekvenserna skulle bli omfattande, milt talat.

Det skulle innebära en avsevärd expansion av det redan betänkligt starka kontroll- och övervakarsamhället. Nyetableringar i näringslivet skulle försvåras, angiveriet och snokandet sättas i system. En unken atmosfär av misstänksamhet skulle breda ut sig, och den enskildes personliga integritet sättas på undantag.

Merparten av de tilltänkta åtgärderna framstår som klart inhumana och har tydliga inslag av vedergällning. Synen på

gärningsmännen är oförsonlig och skarpt fördömande. Den som begått ekonomiskt brott skulle bli dömd för all framtid. Näringsförbudet i den avsedda utformningen skulle av allt att döma effektivt hindra honom från att försörja sig inom den verksamhet han behärskar. Hans namn skulle to m offentliggöras för att chikanera honom ännu mer.

Ekonomisk brottslighet liksom övrig kriminalitet har sina orsaker. Hur vore det att på ett seriöst sätt analysera dem? Börja gärna med att undersöka skattelagstiftningens och skattesystemets roll i sammanhanget!

Höstterminsintagningen

1982 beslöt riksdagen på förslag av mittenregeringen att intagningen till gymnasiet skulle baseras på elevernas höstterminsbetyg i nionde årskursen av grundskolan. Endast moderaterna motsatte sig åtgärden. På senare tid har skarpa protester riktats mot systemet från skolledare, lärare och framför allt elever. To m elevstrejker har förekommit, och även om sådana aktioner i princip är förkastliga kan man väl förstå ungdomarnas bevekelsegrunder.

Den nya intagningsordningen tillkom primärt för att underlätta den praktiska hanteringen av gymnasieintagningen. Det var följaktligen en reform för administratörernas skull, inte för elevernas. Men det är de senare som nu får betala för skolmyndigheternas nyvunna bekvämlighet.

Det som naturligt nog inträffat är att det blivit en avsevärd anhopning av prov för eleverna under höstterminen i nian. Det har lett till stress, jäkt och bristande studiero. Självfallet måste det också få

negativa konsekvenser på kunskapsinhämtningen, som ju ändå lämnar en del övrigt att önska på grundskolan.

En annan beklaglig följd av höstterminsintagningen är att skolarbetet under vårterminen blir lidande. Merparten elever söker sig i dag till gymnasial utbildning. Även om många av dem inser vikten av goda förkunskaper är de inte mer än människor. Det ligger nära till hands för dem att slå av på studietakten när det varken gör till eller från för deras möjligheter att få en gymnasieplats. Det hjälper inte mycket att vårterminsbetyget gäller som slutbetyg från grundskolan. Det är intagningsbetyget till gymnasiet – dvs betyget på hösten i årskurs 9 om eleverna söker direkt från grundskolan – som betyder mest för de allra flesta.

För en tid sedan ville ett antal elever framföra sina kritiska synpunkter på höstterminsintagningen för utbildningsminister Lena Hjelm-Wallén. Hon tog inte emot själv utan lät dem prata med en departementssekreterare. Denne manade käckt ungdomarna att vänta och se några år till.

En sådan förhållning – kalla det gärna långbänk – vore djupt olycklig. Visserligen behöver nu skolan slippa ständiga förändringar för att få en smula arbetsro. Men vi har redan tillräckligt med erfarenheter av systemet med höstterminsintagning till gymnasiet. Det talar för att det enda förnuftiga är att slopa eländet så fort som möjligt – inte minst för att främja just arbetsron i skolan.

Färre regler – mer förnuft

Politiker och samhällsdebattörer har upptäckt ett nytt problem: många familjer fuskar till sig stora belopp från stat

och kommun genom skenskilmässor och felaktig folkbokföring. Rop på åtgärder hörs, och ropen följer den svenska traditionen: sätt in mer resurser för att kontrollera var folk egentligen bor.

Man sänder ut enkäter om var kvinnor tillbringar sin nattvila. Man föreslår att posten skall agera folkbokföringsspiön. Mycket få kommer på den osvenska men annars mycket bättre och naturligare lösningen på problemet, nämligen att göra det mindre lönsamt med falska skilmässor.

Ändra daghemstaxorna. Ersätt bostadsbidragen med barnbidrag och vårdnadsersättning. Inför sambeskattnings även på punkter där den kan vara lönsam för paret och inte bara där de sambeskattade förlorar på sambeskattningen. Ge gifta pensionärer samma pension som två ensamstående. Låt bli att ha makeprövning i studiemedelssystemet.

Listan kan göras mycket längre. Dagens svenska ekonomiska politik ger mycket kraftiga subventioner till skilmässor och straffbeskattar sammanboende och äktenskap. Det är inte underligt att resultatet har blivit rekordmånga skilmässor och familjer med bara en vuxen.

Lögnens segrar

I sin bok "Vindens barn – om medlöperi förr och nu" (Timbro förlag 1983) har Andres Küng samlat namn på ett stort antal personer, svenska och utländska, som enligt honom vänt kappan efter vinden, dvs vinden från öster. Kanske är det ibland för hårt att döma människor efter ungdomliga uttalanden. Alla clar-téister har inte förblivit eldröda. Men många har låtit sin ungdoms sympatier

påverka sina senare gärningar. Nog var Wigforss mer vän av Stalins politik än av Churchills och Roosevelts. Nog var Undén med all sin korrekthet mer inställd på att förstå Moskva än Washington. Nog har Palme visat större förståelse för Nordvietnam än för Sydvietnam. Ingen av de nämnda var eller är kommunister och knappast medlöpare i vanlig mening, även om de känt hur vinden blåst.

Verkliga medlöpare är de som är inflytelserika och som samtidigt fallit för den sovjetiska desinformationspropagandan, ledd av KGB. Den har lögnen som vapen. Stalin lät genom falska anklagelser avrätta tusentals anhängare och den skickliga propagandan gjorde att han blev trodd i västvärlden. Ingen där avslöjade honom. Det gjorde Chrustjov.

Lögnen spelade en roll också i nazismens propaganda. Hitlers och Goebbels antisemitiska utfall föll i god jord, men när Hitler vrålade att judarna skulle utrotas var denna målsättning så orimlig att han inte blev trodd. Men han menade vad han sade. Den sovjetiska propagandan talade och talar om folkets stora lycka som strålar ur deras ögon då de lyssnar på sin store ledare eller talade, särskilt på Stalintiden, om böndernas glädje över kolchossystemet. Allt var lögn, men det blev trott, inte minst därför att västerländska auktoriteter, tex författare som Bernard Shaw, trodde.

Eller tag fredsrorelsen. Att den planlagts, underblåsts och understöds från Moskva är mer än sannolikt. Att den vidareförts av människor, som inte ett ögonblick tror eller vill tro att de verkar i sovjetisk tjänst, är säkert. Desinformationen har firat triumfer, ty västsidans försvarsvilja har försvagats medan den

ryska krigsmakten byggs vidare. Kungs bok är ett bidrag till att avslöja hur detta går till och hur de undergrävande krafterna verkar.

Fred utan frihet

Var avvisar man ett förslag att foga in orden fred och frihet i stf enbart fred i följande fras "I arbetet för fred och nedrustning utgör människornas engagemang i folkrörelsernas studie- och opinionsarbete en ovärderlig tillgång".

Var voterar man angående infogandet av följande: "Rätten till krigstjänstvägran måste hävdas som en individens förtroendeskapande åtgärd. Vi kräver fredslagar i stf krigslagar".

Jo, på FN-Forum, FN-förbundets årligen återkommande konferens, som i år ägnades åt temat FNs nedrustningskampanj.

Förslaget att komplettera med ordet frihet kom från Västmanlands FN-förening som hade gott samarbete med invandrarföreningarna i länet. Dessa kräver att man alltid understryker att frihet är en förutsättning för varaktig fred. Vid FN-Forum avvisade ordföranden förslaget att foga in ordet frihet i en utskottsrapport. I stället lade man till en extra att-sats där ordet nämndes. Av någon anledning ville man undvika att det skulle komma ut att FN-Forum finner nödvändigt att votera i en sådan fråga.

Förslaget att i samma utskottsrapport skriva in rätten till krigstjänstvägran som förtroendeskapande åtgärd avvisades med 53 röster mot 43.

Vet de cirka 4 300 medlemmarna i FN-föreningarna och de 146 riksorganisationer som är medlemmar i FN-Förbundet hur det går till i organisationen?